

Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen asiantuntijaryhmän 2. kokous

Paikka: OKM, Meritullinkatu 10, Helsinki, neuvotteluhuone Väinämöinen

Aika: Maanantai, 19.5.2014 klo 10–12

Osallistujat:

Puheenjohtaja *Pirjo-Leena Forsström*, CSC–Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Juha Haataja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Jyrki Hakapää, Suomen Akatemia
Keijo Hämäläinen, Helsingin yliopisto
Päivi Hämäläinen, Terveystieteiden tutkimuskeskus
Marianne Johnson, Tilastokeskus
Minna Karvonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Jyrki Kettunen, Arcada
Joona Lehtomäki, Open Knowledge Finland ry
Aila Louhelainen, Oulun yliopiston kirjasto
Sami Niinimäki, opetus- ja kulttuuriministeriö
Eeva Nyrövaara, Helsingin yliopisto
Marit Olander, valtioneuvoston kanslia
Soile Ollila, Tekes
Johanna Seppänen, Työterveyslaitos
Anne Kauhanen-Simanainen, valtiovarainministeriö
Sirpa Thessler, LYNET
Sihteeri *Leena Jukka*, CSC–Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Vierailijat:

Kehityspäällikkö *Alexi Kallio*, CSC–Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Koordinaattori *Hanna-Mari Puuska*, CSC–Tieteen tietotekniikan keskus Oy
Kehityspäällikkö *Tuija Raaska*, CSC–Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Estyneet:

Hilppa Gregow, Ilmatieteen laitos
Mikko Mönkkönen, Jyväskylän yliopisto

1. Agenda ja järjestäytyminen
Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.
Agenda hyväksyttiin muutoksitta.
2. Päätösasiat
  - a. Avoimen tieteen käsikirja, Pirjo-Leena Forsström esitteli
Päätettiin, että käsikirjaluonnos lähetetään strategiaryhmälle tarkennuksella, että käsikirja on täydentyvä asiakirja. Käsikirjan työstämistä jatketaan mm. ATT:n työ- ja selvitysryhmien keräämien käsitteistöjen liittämällä. Käsikirjan puuttuvat osat avataan kirjoitettavaksi. Tavoitteena on saada käsikirjaluonnos Avoimen tieteen ja tutkimuksen foorumiin 25.11.2014 kommentteille ja kommenttien käsittely vuoden 2014 loppuun mennessä tehdyksi.
Päätettiin tutkia mahdollisuutta avata käsikirja kommentoitavaksi esim. Googledocsissa .

- b. Selvityksien ja työryhmien käynnistäminen, Pirjo-Leena Forsström esitteli.
Päätettiin, että sopimusmalliselvitykseen lisätään lisensointiasiat, mutta muuten selvitysryhmien tehtävät ja kokoonpanot hyväksyttiin esitysten mukaisina lähetettäväksi strategiaryhmälle. Ehdotettiin, että ryhmien ja selvitysten ulkopuolista asiantuntijuutta hyödynnetään. Päätettiin, että ryhmien ja selvitysten toimintatapaan kuuluvat kohdenneet keskustelut ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa.
3. Keskusteluasiat
- a. CSC:n ATT-selvityksen tilannekatsaus. Aleksi Kallio esitteli selvityksen yhtenä osa-alueena data-intensiivistä laskentaa. Kaupallisten toimijoiden data-intensiivisen laskennan työkalut eivät sellaisenaan sovi tieteellisen laskennan tarkoituksiin, sillä tieteellisen julkaisemisen aikasykli ja datan laatu poikkeavat kaupallisesta toiminnasta.
- b. Palveluiden tilannekatsaus. Tuija Raaska esitteli seuraavien palveluiden tilannekatsauksen: IDA, KATA ja AVAA. IDA eli tutkimusaineistojen säilytyspalvelu on jo käytössä, AVAA eli avointen aineistojen julkaisualue on käytössä ja KATA-metadatakatalogi on rajatussa testikäytössä (<https://www.tdata.fi/palvelut>)
- c. Sopimusmalliselvitys. Leena Jukka esitteli. Kyseessä on täydentyvä työ, jonka tarkoituksena helpottaa tekijän- ja omistusoikeuksien hallintaa tutkimusryhmissä. Materiaalia kerätään www.avointiede.fi-sivustolle kommentoitavaksi. Tekijän- ja omistusoikeuksien hallinnointi poikkeaa tutkimusryhmästä, tieteenalasta ja yliopistosta toiseen, mutta paineita asian juridiseen selvittämiseen on. Kommentoitiin, että on tärkeää keskusteluttaa näitä asioita eri toimijoilla ja tarjota dokumentteja OKM:n tekijänoikeusjuristeille kommentointia varten.
- d. Yhteistyö muiden hankkeiden kanssa:
- i. Kansallinen Digitaalinen Kirjasto. Minna Karvonen esitteli. Uusi ohjausryhmä toimikaudelle 1.5.2014–31.12.2016 asetettiin virallisesti viime viikolla, ja ensimmäinen kokous on kesäkuun alussa. Hankesuunnitelmaa valmistellaan
- ii. VM:n Avoimen tiedon ohjelma. Anne Kauhanen-Simanainen esitteli. Asetettiin vuosi sitten. Tietoaineistoja on avattu systemaattisesti koko ajan ja työ jatkuu. Ensimmäinen julkinen versio avoimen datan portaalista on julkaistu osoitteessa beta.avoindata.fi. Toimivana yhteistyönä Avoimen tiedon ohjelman ja ATT:n välillä on CKAN sekä avoimen datan portaalien että Kata-metadatakatalogin alustana. ATT:n kanssa yhteistyömahdollisuuksia löytyy tietomallien, käyttöehtojen, arviointimallien ja sanastojen tiimoilta.
- iii. LVM:n Big Data. Sami Niinimäki esitteli. LVM on asettanut big data työryhmän tehtävänsä luoda kokonaiskuva big datan tilanteesta Suomessa sekä tehdä ehdotuksia tarvittavista kehittämistoimista. Toimikausi 1.1.2014 – 30.6.2014. Lopputuloksena työryhmä kirjoittaa kansallisen big data strategian jossa käytännön ehdotuksia, tarkoituksena vaikuttaa hallitusohjelmaan tms. Ehdotettiin, että strategialuonnos annettaisiin ATT-asiantuntijaryhmälle kommentoitavaksi.

LVM on avannut wiki-kommentointikierroksen strategian alustavasta luonnoksesta täällä: http://fi.opasnet.org/fi/Big_Data_-strategia. Kommentointi on kaikille mahdollista ja auki 2.6. saakka. Wiki-kommentoinnin jälkeen muokattu strategia lähtee vielä viralliselle lausuntokierrokselle.

- e. Yhteistyöverkostojen esittely:
  - i. Tutkimushallinnon verkosto TUHA. Hanna-Mari Puuska esitteli (TUHA confluence <https://confluence.csc.fi/pages/viewpage.action?pageId=39061987>)
  - ii. Open Knowledge Finland/Open science. Joonas Lehtomäki esitteli (<https://docs.google.com/presentation/d/1Z1LLGKE5ojdoasLuIck9Ta669eAATO3DyRIR2v57ZOU/edit?pli=1#slide=id.p>)

Ehdotettiin yhteispöytä OKF:lle ja ATT:lle Avoin Suomi -tilaisuuteen. Asiaa edistetään.

- 4. Muita asioita:
  - a. Syksyn tilaisuudet: Avoin tieteiden ja tutkimuksen foorumi 25.11. Tampereella, Avoin Suomi 15.–16.9., tekijänoikeusseminaari syyskuussa
  - b. Seuraavat kokoukset:
    - i. elokuu: ke 20.8.2014 klo 10–12: keskustelukokous, jossa tarkastellaan nykytilannetta, lähtökohtia ja suunnitelmia eri organisaatioissa
    - ii. lokakuu: to 2.10.2014 klo 12–14
    - iii. marraskuu: to 13.11.2014 klo 10–12